

NAD i Malmö

2015-2023

Malmö Ideella

**Föreningslots
Malmö**

Vad är NAD?

NAD står för nätverk, aktivitet och delaktighet och är en del av Partnerskap Skåne*. NAD finansieras av och sker i samarbete med Arbetsförmedlingen och processleds av Nätverket Idéburen sektor Skåne. Flera NAD-samordnare har varit anställda av Malmö Ideella sen starten 2015 för att ha kontakt med föreningar och anordna aktiviteter samt för att jobba i nära samarbete med en kontaktperson på Arbetsförmedlingen lokalt, som är den som kallar deltagarna till aktiviteterna. NAD-samordnaren är även med på informationsträffar och en del av träffarna på NAD-aktiviteterna och bistår med information och stöd vid behov.

* Arbetet i Partnerskap Skåne genomförs som en del av Länsstyrelsens uppdrag att verka för kapacitet och beredskap i mottagandet av nyanlända genom en särskild flerårig överenskommelse med Region Skåne under den regionala utvecklingsstrategin, RUS. Partnerskapet är också kopplat till Överenskommelsen Skåne, en regional överenskommelse om samverkan mellan offentlig (Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne) och idéburen sektor. Genom Partnerskap Skåne samverkar ansvariga organisationer i Skåne även med nationella och internationella aktörer.

NAD finns i hela Skåne. I de olika delregionerna är det olika organisationer/studieförbund som anställer och har ansvar för NAD i den respektive regionen. Upplägget och hur arbetet med NAD fungerar ser olika ut i varje region, beroende på målgruppen, föreningarna och kontakten med Arbetsförmedlingen.

NAD riktar sig till nyanlända som är inskrivna på Arbetsförmedlingen. NAD-aktiviteterna genomförs som en del av Arbetsförmedlingens olika arbetsmarknadsprogram, och skrivs in i deltagarens etableringsprogram eller andra arbetsmarknadsåtgärder som deltagaren ingår i.

Syftet med NAD är att skapa möjligheter för social interaktion och kontakter, att träna det svenska språket samt att vara hälsofrämjande och stärkande för individen genom att skapa en känsla av egenmakt och självförtroende. Det långsiktiga målet är att skapa vägar för deltagaren till arbete och utbildning.

Tidigt 2023 kom besked från Länsstyrelsen om att Partnerskap Skåne upphör vid årsskiftet 2023-2024. Det här dokumentet är en sammanfattning av Malmö Ideellas arbete med NAD-metoden inom ramen för Partnerskap Skåne, under åren 2015-2023, och är skriven av Sandra Qvarfordt som var NAD-samordnare under större delen av 2023. Fotona är tagna av NAD-samordnare på Malmö Ideella under åren 2015-2023.

Hur går det till?

I Malmö har processen med NAD sett ut såhär:

NAD-samordnare har kontakt med föreningar som vill arrangera NAD-aktiviteter och förser föreningen med information om vad en aktivitet ska innehålla och hur man går tillväga för att arrangera en. Föreningen skriver en aktivitetsbeskrivning som godkänns av både samordnaren och kontaktpersonen på Arbetsförmedlingen. Samordnaren gör en kallelse som Arbetsförmedlingen skickar till sina sökanden och potentiella deltagare. En infoträff hålls med föreningen, deltagare och samordnaren som tar emot anmälningar. Samordnaren samlar in anmälningar och samtycken till att dela information till Arbetsförmedlingens kontaktperson och föreningen, vid behov. Samordnaren är ibland med på den sista träffen för att göra en mindre utvärdering av aktiviteten, både med deltagarna och ledarna. Om inte samordnaren kan närvara på sista träffen görs en utvärdering med ledaren för aktiviteten.

Krav/regler för NAD

Aktiviteten ska ge deltagaren ett eller flera av följande värden:

Hälsa

Språkinläring

Sociala nätverk

Kunskap eller kontakter kopplat till yrke

Kunskap eller kontakter kopplat till studie- och yrkesvägledning

En NAD-aktivitet ska vara 5-10 tillfällen för max 12 deltagare, men det kan ibland vara flexibelt beroende på aktiviteten och föreningen. Efter avslutad aktivitet fakturerar föreningen Nätverket och får en ersättning på 1500 kr per anmäld deltagare, för hela aktiviteten.

NAD är frivilligt att delta i. Deltagaren väljer alltså själv på informationsträffen om den vill anmäla sig och delta. Deltagaren har rätt att missa ett visst antal timmar SFI för att delta i NAD, men det är upp till deltagaren själv att välja om den vill det.

Statistik: NAD i Malmö i siffror

År	Deltagare	Aktiviteter	Föreningar
2023	56	9	8
2022	56	9	7
2021	56	6	5
2020	74	6	6
2019	95	9	9
2018	128	12	9
2017	128	12	10
2016	154	7	7
2015	(t om april 2016) 140	oklart	oklart

Totalt cirka 750 deltagare.

Exempel på NAD-aktiviteter som genomförts under åren

Svenska, kommunikation och bemötande i arbetssituationer, friskvård, aerobics, löpning, fotboll, träning, kvinnogrupper, simning, föräldraskap, mänskliga rättigheter, sport, utflykter i naturen, ledarutbildning, cirkelledarutbildning, mentorskap, yoga, entreprenörskap, boxning, läsecirkel, digitalisering, volontärskap, kompetenskartläggning, utbildningsinformation, matlagning, kost, cykling, trafik kunskap, datakunskap, aikido, drama, vård, sjukvård, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, arbetsmarknadsinformation.

Exempel på föreningar som har anordnat NAD-aktiviteter

Winning Boxing Club, Winnet, WeAct Sweden, Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet Bilda, Studieförbundet, Friluftsförbundet, Skåneidrotten, Sensus, Mentala Nätverket Skåne, Malmö Kappsimmingsklubb, Lyssnare utan gränser, Limhamns Schackklubb, Korpen Malmö IF, Heleneholms IF, Föreningen Värnet, Friskis och Sveltis, Flyktingföreningen, Rosengård FC, En stad för alla, C.A.R.E, ABF Malmö, SK Ran, Individuell Människohjälp, NBV, Medborgarskolan, Allas lika värde, Mosaik Malmö, Teater Aros, Hej Främling, Hanella, Yoga för alla, Noaks Arks Mosaik, Läkare i världen.

Utvärdering

Malmö är en av de regioner där arbetet med NAD har fungerat som bäst, framför allt tack vare en god relation till Arbetsförmedlingens kontaktperson som jobbar med NAD. Malmö har också ett stort föreningsliv och därmed många föreningar som vill och kan anordna aktiviteter och det finns även många sökanden och potentiella deltagare. I andra delregioner har NAD-samordnaren själv, eller tillsammans med föreningen, fått hitta deltagare men i Malmö har deltagarna kommit från Arbetsförmedlingen direkt och det är Arbetsförmedlingen som har haft ansvar att kalla sökanden och potentiella deltagare till aktiviteterna.

I Malmö har NAD varit uppskattat och fyllt ett stort behov för målgruppen som har fått både nätverk, kontakter, referenser, kunskaper och kompetenser som bl.a. har lett till förbättrad hälsa, såväl fysiskt som psykiskt och socialt, nya kompisar, erfarenheter som har lett till jobb samt ett tillfälle att öva svenska, särskilt svenska som är särskilt anpassad efter arbetssituationer eller specifika yrken. Vissa NAD-aktiviteter har också erbjudit deltagarna ett diplom eller intyg efter avslutad aktivitet som kan användas när deltagaren söker jobb, t.ex. ett intyg som visar att de har lärt sig att cykla eller att de har fullföljt en kurs i digitala kompetenser. För föreningarna har NAD varit ett bra sätt för att komma närmare målgruppen, att få sprida information om sin förening och få nya medlemmar eller volontärer och såklart ett sätt att kunna finansiera en del av sin verksamhet, även om ersättningen för NAD är förhållandevis låg.

Framgångsfaktorer

Flexibelt, individanpassat, fritt, stor bredd bland aktiviteterna, en samordnare som jobbar i föreningslivet som inte jobbar på myndighet

Utmaningar

Tidsbrist, svårt att få ihop SFI, skola, barn och NAD t.ex., ibland otidligt med frivilligheten som kan leda till att deltagare anmäler sig och sen inte kommer

Forskning om de positiva aspekterna av NAD

NAD i Malmö har varit en framgångsrik metod och viktig resurs för att få in nyanlända och nya Malmöbor i föreningslivet, och därigenom stärka individen genom att skapa meningsfulla fritidsaktiviteter, nya kontakter, kunskaper och kompetenser, en chans att träna svenska utanför SFI och i förlängningen även bidra till förbättrad hälsa, både fysiskt, socialt och psykiskt.

I forskning om NAD-metoden har det även framkommit att deltagarna tycker att kontakten med föreningslivet är värdefull eftersom det skapar mer personligt och lättillgängligt stöd som ny i ett samhälle.

“En aspekt av NAD-aktiviteterna som flera av informanterna tar upp, är hur de känner att de genom dessa kunde få en närmare och mer ”informell” eller ”personlig” hjälp än de kunde få genom etableringsprogrammets andra insatser. Detta är något som har tagits upp vid flera tillfällen gällande det civila samhällets insatser för mottagande och integration, att kunna möta målgruppens behov ”...utan den ’fyrkantighet’ som kan följa av myndighetsutövning och regelverk och riktlinjer (...) civilsamhällets styrka finns i mötet människa till människa” (SOU 2017:12, s. 287). Detta tas oftast upp i intervjuerna som en kontrast till SFI-undervisningen, där deltagarna befinner sig i en ”skolmiljö” med SFI-lärare och andra nyanlända. Något som flera tar upp är hur de i NAD-aktiviteten och i föreningen, kunde delta på en mer vänskaplig basis med de andra deltagare och ledare i jämförelse med lärare på SFI eller handläggare på Arbetsförmedlingen (AF). Informanterna tar exempelvis upp att de kan gå på ”café” med förenings- eller aktivitetsledarna eller ringa dem om de vill ha praktisk hjälp.”

Ur “Föreningsaktiviteters betydelse och mervärde för nyanländas etablering genom NAD”, en rapport skriven av Anders Jönsson och Roberto Scaramuzzino, vid Socialhögskolan, Lunds universitet, 2018.

I samma rapport nämner fd. NAD-deltagare exempel på stödet de fått från aktivitetsledare i föreningar, t.ex. med att tolka och förstå brev från myndigheter och hur de ska rapportera till Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan. Deltagare lyfter även fram NAD-aktiviteterna som en positiv paus från skolan, etableringen eller andra insatser hos Arbetsförmedlingen, där de får tid till något som de tycker om.

I en annan rapport, "Samverkan mellan stat, region och civilsamhälle för nyanländas etablering - En utvärdering av projektet NAD i Skåne" av Jönsson och Scaramuzzino, Socialhögskolan vid Lunds universitet, från 2016, skriver de om hälsoaspekterna med NAD. Enligt en kvantitativ undersökning från 2016 sa närmare 70 procent av deltagarna att deras hälsa gagnades mycket av NAD-aktiviteten.

I samma rapport står att:

"Dessa resultat får stöd också av tidigare forskning som pekar på att de kontakter som nyanlända får genom föreningslivet, kan ha en positiv effekt på deras hälsa. Mekanismerna bakom kan vara olika, dels direkta effekter på den fysiska hälsan genom motion och en mer aktiv livsstil, dels direkta effekter på den psykiska hälsan genom meningsfulla aktiviteter som ger ett sammanhang och ett socialt stöd men också indirekta positiva effekter genom information om hälsovården som ökar dess tillgänglighet för en grupp som kan ha svårt att få tillträde."

Jönsson och Scaramuzzino skriver om deltagare som tycker att NAD har bidragit positivt till deras språkutveckling genom att aktiviteterna skapar tillfällen där de kan öva svenska på ett mer naturligt sätt, jämfört med SFI. De skriver även om deltagare som fått kontakter inom föreningslivet som har hjälpt dem in i arbetslivet eller vidare till utbildning.

I samma rapport från 2016 står även:

"Detta pekar på att föreningarnas möjlighet att skapa positiva möten mellan deltagaren och andra människor kan ha en avgörande effekt, vilket kan relateras till mycket av den tidigare forskningen. Positiva möten motverkar känslan av diskriminering och skapar tillit till andra och till samhällets institutioner, något som har en positiv effekt på nyanländas och invandras integration och etablering utifrån flera olika aspekter."

Sagt av NAD-deltagare och aktivitetsledare

Under åren 2015-2023 har NAD-samordnare på Malmö Ideella gjort löpande utvärderingar med både deltagare och aktivitetsledare. Följande citat och text är från de utvärderingarna.

“Idag fick deltagarna diplom som de bl.a. kan visa för arbetsgivare. En deltagare höll ett litet tal till ledaren och tackade för att ledaren har hjälpt henne uppfylla sin dröm att kunna cykla. En annan deltagare sa att det har varit "Så fint och vi är så nöjda. Nu kan jag cykla. Det känns så skönt när man lär sig en ny kunskap. Det känns som att jag har fått körkort.”

“NAD har hjälpt deltagarna i t.ex. sin yrkesroll eller att få jobb och att det har varit värdefullt att få ett annat sammanhang för att öva svenska. Deltagarna har uttryckt en glädje över att få ett till sammanhang och många är intresserade av att engagera sig i föreningslivet fortsatt efter NAD-aktiviteten.”

“Deltagarna har fått utrymme att kunna prata mer svenska och uttrycka sig framför andra, de uttryckte alla försökte hjälpa varandra med språk och de var nöjd me aktiviteten över huvud taget.”

“Det var viktigt för deltagarna att få träffa en Bostadsförmedlare. De fick svar på många frågor som de hade problem eller teknikaliteter de behövde veta. Även mötet med en kvinna med invandrabakgrund som är busschaufför var spännande och viktigt för deltagarna. En förskollärare som varit tidigare deltagare i NAD-aktivitet i föreningen inspirerade många till att söka sig vidare till utbildning som just detta. Deltagarna önskade att kursen skulle varit längre. En avslutande reflektion från en deltagare, men som speglades hos många av de andra: "Vi pratade om aktuella frågor och det var som terapi för mig".”

“Absolut, det hjälpte mig, för jag studerar vård och omsorg så när jag jobbar i hemtjänst kan jag cykla.”

“Aktiviteten tycker de har stärkt språket, samt att de tycker att det har varit en bra introduktion till digitalisering med att lära sig hur en gör aktivitetsrapport som den viktigaste lektionen.”

“Bra tycker jag, man träffa med andra och man lära sig från varandra. Det är bra möjlighet att skapa ett nätverk av andra människor som kanske har samma intresse och gemensamt mål.”